

Бас Д.П., здобувач вищої освіти
Таврійського Державного агротехнологічного
університету ім. Д. Моторного
(м. Мелітополь, Україна)

СУЧАСНИЙ БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Поняття обліку сталого розвитку бере свій початок ще у період минулих сорока років, проте дослідження більш вузького його розуміння відбувається протягом останніх десяти років. Одним з найвідоміших проектів у цій галузі є проект Принца Уельського Чарльза «Accounting for sustainability», зараз функціонує англomовний сайт цього проекту у якому відображаються його цілі, основна команда, що ним займається, а також регулярно з'являються новини у цій сфері. Все це свідчить про розвиток даної сфери обліку на міжнародній арені, проте чимало досліджень відбуваються на території нашої країни [3].

У зв'язку з становленням обліку сталого розвитку та формуванням нової його звітності, була створена Міжнародна Федерація Бухгалтерів (IFAC), метою якої є сприяння розвитку та підвищення статусу професії бухгалтера, а також приведення стандартів обліку до міжнародних. На сьогоднішній день вона об'єднує 175 членів з понад 130 країн і представляє понад інтереси бухгалтерів у всьому світі[1].

В наукових роботах вчених різних країн часто облік сталого розвитку розділяють на соціальний та екологічний. Досить великий проміжок часу облік не вважали за інструмент управління екологічної та соціальної діяльності, хоча витрати і зобов'язання підприємств у цих сферах швидко зростали. Вже понад 25 років велика кількість комерційних банків економічно розвинених країн почали використовувати екологічний аудит з метою попередження ризику несплати позик своїх позичальників у зв'язку з їх діяльністю в сфері охорони довкілля[4]. Збереження природи – актуальна тема сьогодення, тому фінансова діяльність у цій сфері вимагає відповідного контролю, саме тому Міжнародний і Європейський банки реконструкції і розвитку використовують екологічний

аудит для оцінки діяльності фінансованих компаній.

На сучасному етапі розвитку обліку сталого розвитку, як і звичайний облік на будь-якому підприємстві можна розділити на внутрішній та зовнішній. Особливості внутрішнього і зовнішнього бухгалтерського обліку сталого розвитку можна охарактеризувати наступним чином [2]:

1) Внутрішній бухгалтерський облік сталого розвитку призначений для збору інформації про діяльність екологічних і соціальних систем, виражених в основному у натуральних показниках, для внутрішнього використання власниками та адміністрацією підприємства. Така інформація доповнює та розширює звичайну систему управлінського обліку. Методи виміру впливу виробничої діяльності підприємства на навколишнє середовище є основою для прийняття раціональних управлінських рішень. Протягом останнього десятиліття були розроблені різні способи підрахунку викидів забруднюючих речовин і шкоди екологічному капіталу. Отже, внутрішній бухгалтерський облік сталого розвитку є необхідною умовою для будь-якої системи екологічного та соціального менеджменту.

2) Аналогом звичайної системи фінансового обліку, а точніше її розширенням, є зовнішній бухгалтерський облік сталого розвитку, інформація якого призначена для зовнішніх користувачів, зацікавлених у подоланні екологічних та соціальних негараздів, а саме, для широкої громадськості, засобів масової інформації, акціонерів, екологічних (або соціальних) фондів, неурядових організацій. За останні десять років провідні підприємства опублікували окремі зовнішні екологічні звіти, тим самим забезпечивши громадський контроль їх впливу на навколишнє та соціальне середовище. Багато з цих звітів випускаються щорічно і містять дані про викиди забруднюючих речовин тощо.

Загалом, над дослідженням і розвитком обліку сталого розвитку працюють досить багато міжнародних спеціалістів, в країнах Європи та США концепція обліку сталого розвитку є більш розкритою та висвітленою. У зв'язку з підвищенням концентрації уваги суспільства до проблем екології та соціальних проблем необхідним стає вирішення питань з організації обліку в цій області.

Так, як організацією обліку екологічної та соціальної сфери займається облік сталого розвитку гостро постає необхідність у його впровадженні. В Україні розгляд теми обліку сталого розвитку рідко фігурує у працях вітчизняних науковців, проте є цікавою концепцією, що потребує глибоких досліджень, розвитку і розповсюдження.

Список використаних джерел:

1. Чумак А.Н. Теоретичні основи екологічного аудиту. URL: <http://docs.google.com>.
2. Сокіл О. Г. Концепція бухгалтерського обліку сталого розвитку. Облік і фінанси. 2017. №1 (75). С. 85-92.
3. Проект Принца Уельського Облік для сталого розвитку URL: <https://www.accountingforsustainability.org/en/why-sustainability.html>
4. Серов Г.П. Экологический аудит : [учебно-практическое пособие] / М. : Экзамен, 1999. 448 с.